

SAMENWERKING BINNEN DE AARDAPPELKETEN

Tijdens het voormiddagdeelte van de PCA-studiedag in Oudenaarde werd vanuit verschillende hoeken gekeken hoe samenwerking als motor moet kunnen fungeren voor een efficiëntere waardecreatie in de aardappelketen. – Patrick Dieleman

Volgens PCA-ondervoorzitter Bart Naeyaert heeft de aardappelteelt toekomst in onze regio, dat blijkt uit het groeiende areaal en de investeringen in de verwerking. Maar de sector is kwetsbaar, onder meer door weersomstandigheden die de opbrengsten sterk laten fluctueren. Innovaties zoals precisielandbouwtechnieken en waarschuwingssystemen moeten helpen om die schommelingen te ondervangen. Daarnaast moeten we onze *license to produce* behouden. “Er is al veel gebeurd om de uitspoeling van nitraat te voorkomen, en toch moeten we nog betere resultaten halen. Ik geloof sterk in de manier waarop we via CVBB samenwerken met de telers. Ook in die problematiek moet samenwerking voor nog betere resultaten zorgen.”

Nederlandse aardappelbranche
Dick Hylkema, directeur van de Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO), ziet een gouden toekomst voor de aardappel. “Door de wereldwijde belangstelling voor aardappelen wordt een enorme groei

verwacht. Daar liggen kansen voor België en Nederland door de aanwezige kennis, productie, verwerking en toelevering. Nederland en België zouden één land moeten zijn, het sterkste aardappelland

.....
Om de oorsprong van onze producten te kennen, is delen van kennis een essentiële voorwaarde.
.....

ter wereld. Daarmee gaan we voorbij aan 1830, maar we kunnen op zijn minst goed samenwerken.” In Nederland heeft het afschaffen van product- en bedrijfschapen in 2015 een groot gat geslagen op het gebied van promotie, onderzoek en innovatie. De NAO initieert en faciliteert nu zelf onderzoeksprojecten die rechtstreeks vanuit geïnteresseerde bedrijven gefinancierd worden. Een eerste voor-

beeld is het ketenproject ‘Verbetering pootgoedkwaliteit’. Dat onderzoekt welke factoren tijdens teelt en bewaring invloed hebben op de vitaliteit van het pootgoed. Vijftig partijen pootgoed worden met dataloggers gevolgd bij 150 telers van consumptieaardappelen. Uit het eerste jaar bleek onder meer dat men na 1 januari best geen glyfosaat meer inzet om groenbedekkers af te doden. In een aantal gevallen werden sporen van het kiemremmingsmiddel CIPC gevonden op transportbanden en kisten. Ook bleek niet alle pootgoed op de juiste temperatuur te worden bewaard. In 2018 wil men het effect van het onderwatergewicht op de opkomst bekijken en een vitaliteitstest uitwerken. Er start een tweede project: Holland Innovative Potato, dat op lange termijn wil bekijken hoe de opbrengst kan verbeteren in de volledige aardappelketen. Er loopt een oproep voor een onderzoek rond genetica en agronomie: welke landbouwkundige ingrepen zijn nodig om het potentieel van een specifiek ras volledig tot uiting te laten komen. Een

voordeel is, volgens Hylkema, dat bedrijven niet alleen financieel betrokken zijn, maar ook de projecten korter opvolgen. “Daardoor zitten ze meer aan het stuur dan destijds bij de productschappen. Een nadeel van dit systeem is dat de informatie veel beperkter is geworden voor de bedrijven die niet meedoen.”

Kringlopen sluiten

Tom Suykerbuyk van Flanders DC stelde het project Food Heroes voor, een EU Interreg-project waarvoor zijn organisatie samenwerkt met Flanders Food en met het Innovatiesteunpunt. De bedoeling is voedselverspilling te voorkomen door nieuwe toepassingen te ontwikkelen voor producten die kwalitatief in orde zijn, maar er niet goed genoeg uitzien voor de normale handelskanalen of voor allerlei bijproducten en afval. Concreet zoekt het project bedrijven met overschotten. Het wil die samenbrengen met allerlei specialisten, onder meer ook mensen uit de creatieve sector, om daarmee nieuwe toepassingen te ontwikkelen.

Toekomstgericht boeren

De laatste jaren kwam het akkerbouw- en fruitbedrijf van Jan en Josse Peeters uit Huldenberg geregeld in de belangstelling. Bayer test er samen met hen nieuwe technieken die de sector moeten helpen verduurzamen. Marc Sneyders van Bayer kwam het Forwardfarming-project voorstellen. “De uitdaging is om op een zo duurzaam mogelijke manier te produceren met draagvlak bij de maatschappij.” De publieke opinie vormt zich snel, en niet altijd op basis van de juiste informatie. Als voorbeeld verwees Sneyders naar het debat rond glyfosaat, dat niet meer rond feiten en cijfers draaide, maar rond politiek, meningen en opinies. “Dat is al 10 jaar aan de gang en dat komt nu pas naar buiten. We zijn als sector nog te traag om onze houding te veranderen.” Het Forwardfarming-project wil daar verandering in brengen door te kijken hoe nieuwe technieken in de praktijk werken en er mensen naartoe te brengen om te tonen hoe dat werkt. “Zien is geloven. Wat we er vertellen is gebaseerd op feiten en cijfers. Daartoe werken we samen met verschillende private en publieke partners. We proberen ook in dialoog te treden, te luisteren hoe de andere kant denkt. Als we dat weten kunnen we er ook iets aan doen. We richten ons daarbij tot de hele keten, tot en met de detailhandel. Want vooral uit die richting krijgen we enorm veel druk.”

Vervolgens lichtte Sneyders enkele gebruikte technieken toe. Specifiek voor aardappelen werd informatie afkomstig van een scan met de Veris-bodemscanner gebruikt om variabel compost toe te dienen en om variabel herbiciden toe te dienen. Herbiciden binden zich gemakkelijk aan het organisch materiaal in de bodem, waardoor lokaal een hogere dosis vereist is op plaatsen met een hoger koolstofgehalte. Ze slaagden erin om 0,75 liter herbicide per ha uit te sparen. “Dat lijkt niet veel, maar als de toegelaten dosis zou verlagen, kan dat een hemelsbreed verschil uitmaken.” Hetzelfde kan gebeuren bij loofdoding, op basis van metingen van het aanwezige bladgroen. Opbrengstmetingen leren ons dat op plekken met een hogere geleidbaarheid de productie hoger is. Men moet niet proberen om de productie overal gelijk te krijgen, maar net inzetten op die

plekken om ze optimaal te verzorgen. Met variabel planten kan men er meer planten per m² laten groeien en zo het bodempotentieel beter benutten. Marc Sneyders ziet tientallen mogelijkheden om de input die onze aardappelen nodig hebben te optimaliseren, zowel economisch als milieutechnisch. Het moet helpen om de sector te rentabiliseren over de hele keten. Samenwerking is daarbij essentieel. “Die technologie mag de druk niet bij de landbouwers leggen, terwijl de anderen profiteren.”

Teeltregistratie

Recent kondigde PCA een samenwerking met AgroVision aan, een Nederlands automatiseringsbedrijf dat ondertussen actief is in 22 landen. Marco Schreuders van AgroVision vertelde dat ze samenwerking zochten met het PCA omdat ze zo het waarschuwingssysteem voor

1 Dankzij een scanbeurt met de Veris-bodemscanner kan men op basis van verschillen in bodem-pH, geleidbaarheid en organisch materiaal taakkaarten opstellen. 2 De sprekers samen in beeld. Van links naar rechts: Marc Sneyders, Marco Schreuders, Dick Hylkema, Leon Boer en Tom Suykerbuyk.

aardappelziekte van PCA kunnen koppelen aan hun teeltregistratieplatform. Het waarschuwingssysteem laat meer en meer perceelsspecifieke aanbevelingen en opvolging toe. De gegevens die je invoert voor je perceel kunnen dan ook meteen door het waarschuwingssysteem worden gebruikt. Bedienen kan via de smartphone. Je kan ook je adviseur laten meekijken door hem een machtiging te geven.

Samen telen

Growing together is de visie van Farmfrites. Directeur aardappelinkoop Leon Boer vertelt dat Farmfrites zijn omzet wil laten groeien samen met klanten, leveranciers, telers en medewerkers. "De wereldconsumptie van diepgevroren frieten was in 2016 12,1 miljoen ton. We verwachten dat dit 13,3 miljoen ton zal zijn in 2021. Dat is goed voor een jaarlijkse groei van 2%." De sterkste markten zijn Noord-Amerika en West-Europa, waar de markt beperkt zal groeien. Maar elders in de wereld worden in die vijf jaar veel grotere groeicijfers verwacht: 6% in Azië, het Midden-Oosten en Afrika, 4% in Latijns Amerika en 3% in

Oost-Europa, bij actueel nog een klein verbruik per capita. "13% van de consumenten (Europa en de VS) zijn nu goed voor 70% van het verbruik. Dat wil zeggen dat 6 miljard consumenten maar 30% van de frieten eten.

Om die groei te kunnen realiseren, is stabiliteit in de productie nodig. Farmfrites speelt hierop in door een *food chain partnership* aan te gaan met Bayer en Kellogg's. Ze hebben samen al 14 keer het *Tour de farm*-concept neergezet. Daarbij worden telers uitgenodigd op een boerderij, waar een aantal demonstraties plaatsvinden rond onder meer geïntegreerde gewasoplossingen, het voorkomen van emissies en het veilig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dat is meteen ook een gelegenheid voor veel overleg. Voor klanten wordt op analoge manier Farm Frites experiences opgezet en medewerkers worden af en toe meegenomen naar 'het veld' voor een *Tour de Potato*.

Vervolgens trachtte Leon Boer een toekomstbeeld te schetsen. Enerzijds zijn er heel wat technologische ontwikkelingen aan de gang met onder meer drones,

scanners en autonoom werkende robotjes voor gewasbescherming. Anderzijds duiken er ook nieuwe trends op bij de consumenten, waaruit nieuwe producten en nieuwe smaken moeten voortspuiten. Dat is zeker belangrijk met het oog op de Aziatische markt. "De teler wordt belangrijker voor ons. Onze klanten willen de oorsprong van onze producten kennen. Daarvoor is het delen van kennis met en tussen onze telers, medewerkers en klanten een essentiële voorwaarde." Begin maart werd een intentieverklaring ondertekend voor de oprichting van een brancheorganisatie voor de aardappelkete. Wellicht kan die voor de Belgische aardappelkete, -handelaars en -verwerkers inspelen op diezelfde noden. ■

BONTIMA®,

voor een langdurig groen en gezond gewas

voorkomt
ziekte

Speciaal ontwikkeld voor gerst!

De unieke combinatie van actieve stoffen in BONTIMA geeft een langdurig groen en gezond gewas. Belangrijk voor een hoge opbrengst van goede kwaliteit!

ADAMA

Erkenningsnummer: 10201P/B
EC Bevat: 187,5 g/l Cyprodinil en 62,5 g/l Isopyrazam
© geregistreerd handelsmerk van: Syngenta Crop Protection N.V.

ADAMA Northern Europe B.V. | adama.com | [@adama_NE](https://twitter.com/adama_NE) | Trade Register Amersfoort (NL) No. 33282727
Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie.